

OPOMBA
22. junija 1941—1989

ŠIŠKA PRAZNUJE

Občina Šiška praznuje

22. junija je bilo v Šiški na Vodnikovi cesti 27, ustanovljeno glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. Za komandanta je bil imenovan Franc Leskošek-Luka, njegov pomočnik je bil dr. Aleš Bebler, politični komisar Boris Kidrič, katerega pa je kmalu zamenjal Miha Marinko. Da je bilo poveljstvo ustanovljeno prav na Vodnikovi, ni zgolj naključje, kajti v stanovanju Filipa Bernarda, so se ilegalno shajali najvidnejši slovenski komunisti že v času pred okupacijo, pravi drugi dom pa so imeli tu od aprila 1941 do začetka naslednjega leta, ko so Italijani aretirali Bernardovo družino.

Filip Bernard — sin železničarja z Jesenic, roj. 1896, je končal glasbene šole in bil dirigent v raznih orkestrih, med drugim tudi v opernem in radijskem.

V revolucionarno delavsko gibanje se je vključil v začetku 20. let v Mariboru, kjer je najprej deloval v ursovih sindikatih, kasneje pa v delavsko prosvetnih društvih „Svoboda“ v raznih krajih na Štajerskem. Leta 1936 se je z družino preselil v Ljubljano in tudi tu nadaljeval s svojo politično aktivnostjo do svoje aretacije, 23. 2. 1942, ko so njega in njegovo družino Italijani aretirali. Hčer so obsodili na 30 let strogega zapora, njega pa deportirali v Italijo, od koder je po italijanski kapitulaciji odšel v partizane. Po končani vojni je nadaljeval s glasbo in ji posvetil vse svoje življenje.

PROGRAM SLAVNOSTNE SEJE SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA—ŠIŠKA,

ki bo v četrtek, dne 22. junija 1989 ob 13. uri v sejni dvorani Skupščine občine Ljubljana—Šiška, trg Prekomorskih brigad 1, Ljubljana.

Slavnostni govornik bo, tov. Miran POTRČ, predsednik skupščine SRS.

Podelili bodo plakete občine in posebna priznanja. V kratkem kulturnem programu bodo nastopili harmonikarji Glasbene šole FRANC ŠTURM. Recital bo izvedel Ivo BAN.

Skupščina občine Ljubljana—Šiška je na 8. skupnem zasedanju zborov, dne 6. 6. 1989 sprejela sklep o podelitvi plaket občine:

ZLATI PLAKETI PREJMETA

DO LEK

— za izjemne delovne dosežke na področju gospodarstva in za uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela

VLADIMIR KOŠIR

— za življenjsko delo na področju družbenih dejavnosti, predvsem otroškega varstva v občini

SREBRNE PLAKETE PREJMEJO

STANISLAV BRADEŠKO

— za ustvarjalno delo in doprinos k utrjevanju družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema v občini

PETER HOČEVAR

— za uspešno strokovno delo in doprinos k utrjevanju družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema v občini

VUKAŠIN LUTOVAC

— za dolgoletno, uspešno in prizadevno družbenopolitično delovanje in za prispevek k razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov ter delegatskega sistema v občini

ALOJZ PAJNIC

— za dolgoletno, izredno uspešno in vsestransko družbenopolitično delovanje v občini

BRONASTE PLAKETE PREJMEJO:

MARKO BRICELJ

— za izredno prizadevnost in uspehe pri delu v občinskem svetu ZSS Ljubljana—Šiška

SILVA ČRNUGELJ

— za zaslugi in prispevek k razvoju knjižničarstva v občini

FRANC MAŠELJ

— za posebne delovne uspehe na področju organiziranja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite

FRANC MIHOVEC

— za velik prispevek k razvoju kmetijstva v občini

STANISLAV MRVIČ

— za uspešno delo in prispevek k kulturnemu razvoju občine

IVAN SABOL

— za uspešno delo in izredno prizadevnost v občinskem svetu ZS Ljubljana—Šiška in še posebej v klubu samoupravljalcev

MILAN ŠPOLAR

— za dolgoletno uspešno in prizadevno družbenopolitično delovanje

KS SENICA

— za izredno prizadevnost in uspehe pri organiziranju kulturno-političnega življenja

Ob tej priliki podeljuje Skupščina občine tudi

POSEBNA PRIZNANJA

MATEJA SVET

— za vrhunske dosežke v alpskem smučanju

VIKI GROŠELJ

— za vrhunske alpinistične dosežke

ter najboljša delavca samoupravljalca pobratenih občin Kavadarci in Kardeljevo

Vsaj igre imamo, če je že kruha bolj malo.

PROGRAM DOGAJANJ NA DAN OBČINSKEGA PRAZNIKA, četrtek, 22. 6. 1989 (parkirišče pred občinsko zgradbo)

- 7.—8. ure — igra Litostrojska godba
- 8.—11. ure — otroci VVO rišejo po asfaltu
- 9.—12. ure — igra mladinski narodnozabavni ansambel iz Vodice
10. uri — kinopredstava za otroke OŠ v Kinu Šiška
- 11.—12. ure — nastop otrok OŠ
- 12.—13. ure — igra Godba milice
- 12.30—13. ure — nastop mažoret
13. uri — slavnostna seja skupščine

120 let tabora v Vižmarjih

17. maja je minilo 120 let od kar so zavedni Slovenci iz okolice Ljubljane sklicali TABOR v Vižmarjih.

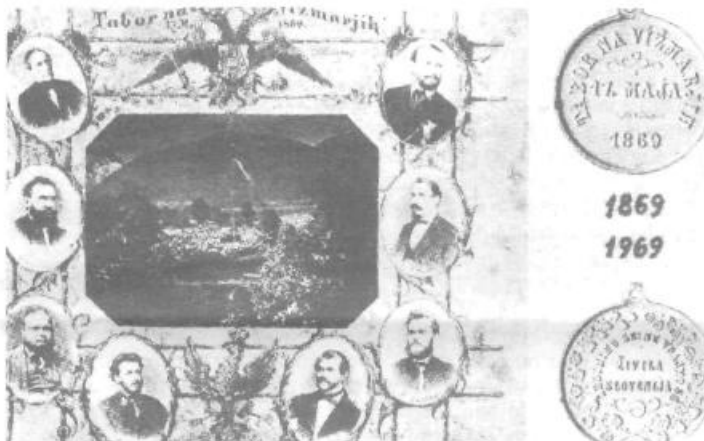
Ker posebne slovesnosti nismo imeli, bi radi vsaj v tej številki Javne tribune obudili spomin na voljo in zanos, s katerim smo se Slovenci leta 1869 pod vladavino Avstroogrske monarhije, zavzemali za združeno Slovenijo, za pravice slovenskega jezika, za naš narodni obstoj.

Vižmarski tabor je bil v vrsti slovenskih taborov sedmi, pred njim so bili še trije na Štajerskem, dva na Goriškem in eden na Notranjskem.

Vižmarski tabor je pripravilo slovensko deželno vodstvo. Na čelu podpisnikov vabila so bili odborniki Slovenije,

Prva in najpomembnejša točka dnevnega reda vižmarskega tabora je bila zahteva po združenju Slovencev v eno kronovino z enim deželnim zborom v Ljubljani. To je bila stalna, najvažnejša točka vseh taborov, na prvem mestu že od tretjega tabora pri Šempasu dalje. O tej točki so govorili Bleiweis, Vošnjak kot zastopnik štajerskih in Tonkli kot zastopnik goriških Slovencev.

Eden najpopularnejših taborskih govornikov, Valentin Zarnik, je govoril o zahtevi, da se vpelje slovenski jezik v šole, Noli o zahtevi, da se vpelje slovenski jezik v urade. Tudi ti dve točki dnevnega reda sta bili stalni na vseh taborih. Posebnost vižmarskega tabora je

društva za brambo narodnih pravic, prva med njimi Bleiweis in Costa, ki sta bila potem tudi v vodstvu tabora, Bleiweis kot predsednik, Costa kot njegov namestnik, oba sta bila tudi govornika. Razen odbornikov Slovenije ter župana in deželnega poslanca mesta Kranja je bilo podpisanih na vabilu več kot 80 županov, občinskih odbornikov in drugih uglednih domačinov iz bližnje in bolj oddaljene ljubljanske okolice, do Brezovice in Polhovca Gradca proti zahodu, Trboju, Vodici, Rov in Doba proti severu, Dolskega proti vzhodu, Grosupljega in Iške vasi proti jugu. Že v vabilu je bilo poudarjeno, da bo ta tabor „v središču domovine naše“.

Prav zaradi tega, „ker je v sredini slovenstva in blizu ljubljanskega mesta, kjer je razen nad polovice inteligence tudi vse zrno ljudstva narodno“, je bilo že vnaprej pričakovati, da bo tabor največji, kar jih je bilo. Zbralo se je 25—30 tisoč ljudi, vsaj še enkrat toliko kot na kateremkoli dotedanjem ali poznejšem taboru. Vošnjak piše v svojih spominih, kako ponosno je Bleiweis gledal na množico in kako ga je veselilo „pokazati nam Štajercem, da vendar še več premore ko mi“.

Udeleženci tabora so bili seveda z mnogo širšega področja kakor pa smo ga naznačili po sklicateljih. Z večjim ali manjšim številom udeležencev so bile zastopane vse slovenske dežele. — Primorska, Štajerska in Koroška.

Prišli so gostje s Hrvaške, prišel je tudi zastopnik Ujedinjene omladine srbske iz Novega Sada.

bila zahteva po slovenski univerzi. Dolej so se se trije tabori, šempaski, briški in sevnški, izrekli za ustanovitev visoke pravne šole, vižmarski tabor pa se je prvi jasno opredelil za univerzo. Po govoru Radoslava Razlaga je bila sprejeta resolucija, „naj se brž ko brž ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani“.

Tako so se tudi tabori vključili v boj za slovensko visoko šolstvo, ki se je prvič razmahnilo v teh letih 1868—1871.

O gospodarskih problemih je na vižmarskem taboru govoril Costa. Zavzel se je za ustanavljanje vzajemnih pomožnih blagajn za kmete, nekakih kmečkih denarnih zavodov, kakor so bile potem zadruge, ter za ustanovitev deželne zavarovalnice zoper požar.

Tabori so bili neke vrste plebiscit slovenskega prebivalstva Koroške, Štajerske, Kranjske in Primorske za združitve v eno samo politično enoto, plebiscit, ki je bil pomemben toliko bolj, ker so klavirno propadli vsi poskusi nacionalni nasprotnikov, da bi na slovenskih tleh organizirali svoja, proti taborskim stremljenjem usmerjena množična zborovanja.

Ni pa šlo samo za to, kako bo upoštevala tabore ta ali naslednja avstrijska vlada; pobudniki in organizatorji taborov so računali tudi na mednarodni položaj, zlasti na možnost razpada monarhije.

Mladostenci, začetniki taborske akcije, so se prav dobro zavedali, da more biti v takem položaju za Slovence resnično samo to, da bo svet slišal Janca, za njihove težnje in zahteve, da bo

hkrati tudi vedel, da za temi težnjami in zahtevami stojijo množice, da stoji za njimi celotno slovensko ljudstvo, ves slovenski narod. „Če katastrofa pride,“ je pisal Jurčič, „mora nas najti pripravljene in naš narod in svet in naši protivniki Nemci morajo vedeti, kam hočemo, kaj tirjamo.“

Iz tega realnega in pravičnega spoznanja so vodili mladostenci boj za Združeno Slovenijo, iz tega spoznanja

je raslo taborsko gibanje — da bi se Slovenci sami zavedali, kaj hočejo, da bi to vedel tudi svet, da bi bili pripravljeni na vse, kar bi se utegnulo zgoditi.

Zaradi vsega tega je doba taborov 1868—1871 sicer kratko, toda izredno svetlo obdobje naše zgodovine in je prav, da se je ob 120 letnici spominjamo, da se spominjamo vseh taborov — tako, kakor se danes vižmarskega, največjega med njimi.

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE TER SAMOUPRAVNI ORGANI OBČINE LJUBLJANA—ŠIŠKA

vabijo vse delovne ljudi in občane na

SREČANJE POD ŠMARNO GORO

v počastitev 50-letnice posvetovanja KPJ v TACNU in 70-letnice ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE,

ki bo v soboto, 17. junija 1989 s pričetkom ob 11. uri v športnem parku Izobraževalnega centra RSZN v TACNU.

Prireditelji so se za to priložnost potrudili in pripravili pester kulturni program. Rekli bi, za vsakogar nekaj.

Nastopili bodo:

- Foklorne skupine EMONA, DEKORATIVNA, KUD O. Zupančič So-ra
- Ansambel ljubljanskih mažoret
- Godba milice
- Sindikalni pihalni orkester LITOSTROJ
- Pihalni orkester DONIT Medvode
- Godbeno društvo VODICE

Za smeh in razvedrilo bosta poskrbela Tone FORNEZZI ter Janez HOČEVAR-RIFLE, za ples in dobro počutje pa do večernih ur narodnozabavni ansambel PLANŠARIJ ter ansambel BOOGIE.

Celotno prireditev bo vodil Jože LOGAR.

Hrano in pijačo bo zagotovil MERCATOR-HOTEL ILIRIJA!

Ob vsem tem si boste v popoldanskem času lahko ogledali:

- ekshibicijski slalom kajak in kanu klubov RAŠICA in LJUBLJANA na brzicah Save
- polet zmajev s Šmarne gore
- prikaz dresure službenih psov milice
- prikaz akrobatske skupine Izobraževalnega centra RSZN
- prikaz gasilskih veščin
- ter šahovskih simultank z udeležbo priznanih šahovskih mojstrov, nekdanjih državnih prvakov.

Lahko se boste pridružili pohodnikom na Šmarno goro ter si ogledali več likovnih razstav.

VLJUDNO VABLJENI!

Posvetovanje KPJ 1939 v Tacnu

Po konstituiranju CK KPJ sredi marca 1939 je Tito večkrat prihajal v Slovenijo, kjer so partijske organizacije po notranji konsolidaciji že nekaj let uspešno delovale in podpirale usmeritev novega partijskega vodstva. Očitno je Tito tudi zato prav v Sloveniji našel varen kraj, kjer so člani CK KPJ obrazložili voditeljem KPJ v posameznih pokrajinah usmeritve osrednjega vodstva KPJ in poročali o razmerah in delovanju organizacij KPJ v posameznih delih Jugoslavije.

Na posvetovanje KPJ, ki se je začelo 9. junija 1939 v hiši Mihe Novaka v Tacnu, je razen dveh gostov prišlo 29 delegatov partijskih organizacij iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Vojvodine, ni pa bilo zastopnikov makedonske partijske organizacije. Posvet je vodil Miha Marinko, trajal pa je kar 20 ur. Tito je v osrednjem poročilu „Stanje v partiji“, ki se je ohranilo, razložil, da je treba preiti od majhnih izoliranih celic na večje partijske enote, zato naj bo v eni tovarni ali množični organizaciji ena sama osnovna organizacija KPJ, trdno vsidrana med ljudstvom. Opozoril je, da se ilegalno delo ne sme vtopiti v legalnih oblikah delovanja. Poudaril je pomen vključevanja žensk v KPJ, teoretične in politične vzgoje ter discipline v stranki. Edvard Kardelj je obrazložil notranje in zunanje politične razmere, zlasti pa dogovarjanje režima JRZ s hrvaško opozicijo, govoril je o usodi Čehoslovaške in o naraščajoči napadalnosti nemškega fašizma. Ivo Ribar je poročal o delovanju SKOJ, Aleksandar Ranković in Franc Leskošek pa o delovanju sindikatov.

Soglasno sprejeta stališča posveta, na

katerem so po Titovem poročilu delegati pokazali velik entuziazem in si izmenjali izkušnje iz svojega delovanja, kaže ohranjena resolucija.

Miha Marinko je v članku „Ob tridesetletnici posvetovanja v Tacnu“ ugotavljal, zakaj je bilo posvetovanje v Sloveniji. Zapisal je: „Da je bil sestanek prav v Sloveniji, ni bilo naključje.“

Partijske organizacije v Sloveniji so imele v svoji notranji konsolidaciji že nekaj let uspešnega dela za seboj. Brez posebnih večjih pretresov so bila premagana tudi trenja s prejšnjim Gorkičevim vodstvom v tujini, zmeda, ki jo je povzročala z dogmatskim vmešavanjem od zunaj, ne da bi poznala razmere in možnosti za delovanje v deželi. Tito se je že pred tem posvetovanjem udeležil slovenske konference v Medvodah, IV. državne konference leta 1934 v Ljubljani. Od takrat izhajaja njegovo dobro osebno poznanstvo in pristno sodelovanje s tovaršem Kardeljem. Tovariš Tito je bil tudi na konferenci KP v Smilovci zidanci nad Grajsko vasio v Savinjski dolini. Dva sestanka novega Titovega politbiroja sta bila na Lisci.“

V istem članku je Marinko oživil tudi spomin na zaključek posvetovanja in na razhod v Tacnu: „Razšli smo se z jasno vizijo bližajočega se vojnega konflikta svetovnega obsega. Pojasnjena nam je bila naloga, da moramo komunisti preiti okvire dotedanih oblik ljudske, antifašistične fronte še širše v narodnoobrambno mobilizacijo.“

Partijsko posvetovanje v Tacnu pred 50 leti je prispevalo k notranji konsolidaciji KPJ in njenemu uspešnejšemu delovanju med ljudstvom.

VABIMO VAS NA OTVORITEV RAZSTAVE „ŠIŠKA V NOB, OBDOBJU OBNOVE IN PRVE PETLETKE“, KI BO ODPRTA OD 17.—22. JUNIJA V AVLI SKUPŠČINE OBČINE.

Pri izvedbi kulturnega programa, ki se bo odvijal dne 22. junija, so pomagale tudi delovne organizacije TUBA, TURBOINSTITUT, Zavarovalnica CROATIA, ISKRA VIDEOMATIKA, ISKRA ZMAJ TOZD BATERIJE IN ŠPORT-OPREMA.